

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 154/19
Luksemburg, 12 grudnia 2019 r.

Wyrok w sprawie C-450/18
WA/Instituto Nacional de la Seguridad Social

Prawo do dodatku rentowego, który Hiszpania przyznaje matkom otrzymującym rentę z tytułu niezdolności do pracy i mającym przynajmniej dwoje dzieci, powinno przysługiwać też ojcom znajdującym się w porównywalnej sytuacji

W styczniu 2017 r. Instituto Nacional de la Seguridad Social (krajowy zakład ubezpieczeń społecznych, Hiszpania) (INSS) przyznał WA rentę z tytułu trwałej i całkowitej niezdolności do pracy w wysokości 100% podstawy wymiaru świadczenia. WA wniósł zażalenie na tę decyzję, twierdząc, że jako ojcu dwóch córek powinno przysługiwać mu na podstawie stosownych przepisów prawa hiszpańskiego prawo do dodatku rentowego w wysokości 5% renty podstawowej. Wspomniany dodatek przysługuje kobietom będącym matkami przynajmniej dwojga dzieci, które otrzymują rentę składkową z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w ramach hiszpańskiego systemu zabezpieczeń społecznych. INSS oddalił zażalenie WA, który wskazał, że prawo do rozpatrywanego dodatku rentowego przysługuje wyłącznie kobietom ze względu na ich wkład demograficzny w system zabezpieczenia społecznego.

WA zaskarżył decyzję oddalającą INSS do Juzgado de lo Social n° 3 de Gerona (sądu pracy nr 3 w Gironie, Hiszpania), żądając przyznania mu prawa do otrzymania rozpatrywanego dodatku rentowego. Sąd zauważył, że stosowny przepis prawa krajowego przyznaje to prawo kobietom mającym przynajmniej dwoje dzieci biologicznych lub przysposobionych, podczas gdy znajdujący się w identycznej sytuacji mężczyźni nie mają tego prawa. Mając wątpliwości co do zgodności tego przepisu z prawem Unii, Juzgado de lo Social n° 3 de Gerona postanowił zwrócić się do Trybunału w trybie prejudycjalnym.

W swoim dzisiejszym wyroku **Trybunał orzekł, że dyrektywa w sprawie równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego¹ stoi na przeszkodzie przepisowi prawa krajowego, gdyż mężczyznom znajdującym się w identycznej sytuacji co kobiety mające prawo do rozpatrywanego dodatku rentowego owo prawo nie przysługuje.**

Trybunał zauważył, że prawo hiszpańskie gorzej traktuje mężczyzn mających przynajmniej dwoje dzieci biologicznych lub przysposobionych. Tego rodzaju mniej korzystne traktowanie stanowi przejaw bezpośredniej dyskryminacji ze względu na płeć zakazanej przez dyrektywę.

Trybunał stwierdził bowiem, że wkład demograficzny mężczyzn w system zabezpieczenia społecznego jest równie istotny jak wkład kobiet, w związku z czym **samo wnoszenie wkładu demograficznego w system zabezpieczenia społecznego nie może uzasadniać okoliczności, że mężczyźni i kobiety nie znajdują się w porównywalnej sytuacji pod względem prawa do otrzymania rozpatrywanego dodatku rentowego.**

Władze hiszpańskie twierdziły, że rozpatrywany dodatek ma w założeniu zmniejszyć różnicę między wysokością emerytur i rent mężczyzn i kobiet, których kariera zawodowa uległa przerwaniu lub skróceniu w związku z posiadaniem przynajmniej dwojga dzieci. Owa różnica wyraźnie wynika ze znacznej liczby danych statystycznych.

¹ Dyrektywa Rady 79/7/EWG w sprawie stopniowego wprowadzania w życie zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w dziedzinie zabezpieczenia społecznego (Dz.U. 1979, L 6, s. 24).

Odnosząc się do tego celu, Trybunał zaznaczył, że prawo hiszpańskie ma służyć, przynajmniej częściowo, ochronie kobiet pełniących rolę rodzica. Tymczasem, po pierwsze, wspomnianą cechę mogą mieć zarówno mężczyźni, jak i kobiety, a po drugie, sytuacja ojca oraz sytuacja matki pod względem wychowywania dzieci jest porównywalna. W tych okolicznościach istnienie danych statystycznych wskazujących na występowanie różnic strukturalnych między wysokością emerytur i rent kobiet a wysokością emerytur i rent mężczyzn nie pozwala na sformułowanie wniosku, że w świetle rozpatrywanego dodatku rentowego kobiety i mężczyźni nie znajdują się w porównywalnej sytuacji jako rodzice.

Zdaniem Trybunału z uwagi na cechy rozpatrywanego dodatku nie ma do niego zastosowania żadne z odstępstw od zakazu dyskryminacji ze względu na płeć przewidzianych w dyrektywie. Co się w pierwszej kolejności tyczy odstępstwa związanego z ochroną kobiet ze względu na macierzyństwo, prawo hiszpańskie nie zawiera żadnego elementu uzależniającego przyznanie rozpatrywanego dodatku rentowego od skorzystania przez kobietę z urlopu macierzyńskiego lub od niekorzystnych skutków na płaszczyźnie zawodowej wynikających z przerwania przez kobietę działalności zawodowej w okresie po urodzeniu dziecka. W drugiej kolejności, co się tyczy odstępstwa pozwalającego państwom członkowskim na wyłączenie z zakresu stosowania dyrektywy przywilejów przyznawanych w systemach ubezpieczenia emerytalnego osobom, które wychowywały dzieci, oraz nabycia praw do świadczeń na podstawie okresów przerwy w wykonywaniu pracy ze względu na wychowywanie dzieci, Trybunał zauważył, że prawo hiszpańskie uzależnia przyznanie rozpatrywanego dodatku rentowego nie od wychowywania dzieci ani od okresów przerwy w zatrudnieniu wynikających z wychowywania dzieci, lecz wyłącznie od posiadania przynajmniej dwojga dzieci biologicznych lub przysposobionych oraz od otrzymywania z systemu zabezpieczenia społecznego w szczególności świadczenia składkowego z tytułu trwałej niezdolności do pracy.

Wreszcie, **do rozpatrywanego dodatku nie ma też zastosowania art. 157 ust. 4 TFUE**, który, dążąc do zapewnienia pełnej równości między mężczyznami i kobietami w życiu zawodowym, pozwala państwom członkowskim na utrzymanie lub przyjmowanie środków przewidujących specyficzne korzyści, zmierzające do ułatwienia wykonywania działalności zawodowej przez osoby płci niedostatecznie reprezentowanej bądź zapobiegania niekorzystnym sytuacjom w karierze zawodowej i ich kompensowania. Otóż rozpatrywany dodatek rentowy jedynie powiększa wysokość przyznanej kobiecie renty, nie rozwiązując problemów, które mogą one napotkać w trakcie swojej kariery zawodowej, ani nie rekompensując im niedogodności, na które są one narażone.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793